

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

NARKBHUTPARITAT JOURNAL

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2566 Vol. 15 No. 2 May - August 2023

Received: July 15, 2022

Revised: August 15, 2023

Accepted: August 18, 2023

กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากร
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา

The Process for Virtual Promotion to Personnel
in Local Government According to Buddhism

พระปลัดชรินทร์ ปภาโส*

กัณฑ์ทนต์ หนูทองแก้ว

พระครูสิริธรรมาภีรัต

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโศกราช

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: sipibool@gmail.com

Phra charin papaso*

Kantaphon Nuthongkaew

Phrakru Siridhammapirat

Faculty of social sciences, mahamakut buddhist university srithammasokaraj campus

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ศึกษาหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง 3) บูรณาการการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 4) นำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับ “กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” โดยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นเครื่องมือวิจัยผ่านกระบวนการเสวนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 16 รูป/คน

ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดและทฤษฎีการปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่ภาครัฐบริหารจัดการเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนในท้องถิ่น โดยยึดหลักการสร้างเสริมด้านพฤติกรรม ด้านแรงจูงใจ สร้างคน สร้างงาน เพื่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ลดปัญหาข้อขัดแย้งและสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่บุคลากร และหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง คือ หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ราชสังคหวัตถุ อคติ อธิปไตย เป็นหลักการปกครองอันจะนำไปสู่ความเจริญมั่นคงของรัฐและความผาสุกของประชาชน พัฒนาเรื่องการครองตน ครองคน ครองงาน ประสานสัมพันธ์ ที่เรียกว่า “เก่งคน เก่งงาน และเก่งคิด” ซึ่งการบูรณาการการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องผสมผสานหลักธรรมทางพุทธศาสนาร่วมกับแนวการปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงวิชาการและปฏิบัติการในด้านการอุทิศตน จิตบริการ มนุษย์สัมพันธ์ จิตสำนึก การบริหารบุคลากร ผ่านกระบวนการฝึกอบรมนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน องค์ความรู้ที่ได้ คือ “TUMDEE MODEL” ประกอบด้วย T = Training, U = Undertake, M = Management, D = Development, E = Ethics, E = Empowerment

คำสำคัญ : กระบวนการส่งเสริมคุณธรรม; บุคลากร; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น; ตามแนวพระพุทธศาสนา

Abstract

The objectives of research aims to: 1) study the concepts and theories of local government organizations, 2) study the Buddhist principles related to governance, 3) integrate the promotion of ethics within personnel of local government organizations, and 4) present knowledge about the "Process for Virtual Promotion to Personnel in Local Government According to Buddhism."

This study employs a qualitative research approach, utilizing in-depth interviews as a research tool through Focus Group discussions involving 16 qualified participants.

The results of the study indicated that local government administration revolves around state governance and management for community development and problem-solving at the local level. This is achieved through principles emphasizing behavior enhancement, motivation, human resource development, and environmental improvement including reduce conflicts and create morals and ethics for personnel. Buddhist principles related to governance are Dittha dhamma-samvattanika-dhamma, RaJa-Sangahavatthu, Agati, Adhipateyya. These principles of governance are poised to lead to the sustainable prosperity of the state and the well-being of the populace, while fostering the development of self-governance, people governance, task governance, and interrelationships, collectively referred to as the "Excellence in People, Excellence in Work, and Excellence in Thought" paradigm. The integration of ethical values within personnel of local administrative organizations must combine Buddhist principles with ethical local governance. In the realms of academia and practical application within dedication, service mind, human relations,

consciousness, personnel management, via the process of training and education leading to sustainable development. The knowledge is encapsulated in the 'TUMDEE MODEL', comprising the following components: T for Training, U for Undertaking, M for Management, D for Development, E for Ethics, and E for Empowerment."

Keywords: The process for virtual promotion; Personal; Local government; According to Buddhism

บทนำ

การส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กร ถือเป็นหัวใจที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานในองค์กร ซึ่งคุณธรรมนั้นเปรียบได้กับเข็มทิศที่คอยชี้แนวทางให้เดินไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เกิดคุณประโยชน์ ถ้าบุคคลไม่สามารถแยกแยะความผิดชอบชั่วดีได้ก็เท่ากับมีความบกพร่องในหน้าที่ และยิ่งก่อให้เกิดปัญหาความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้นในองค์กร ดังนั้นกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจึงต้องอาศัยหน่วยงานหรือองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการจัดกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปแล้วก็ต้องอาศัยองค์กรทางศาสนาที่เป็นตัวช่วยในกระบวนการดังกล่าว ซึ่งหลักธรรมสำหรับการปกครองที่พระพุทธเจ้าได้แสดงธรรมไว้นั้นมีลักษณะเป็นกลาง ๆ สามารถนำมาปรับใช้ได้กับการปกครองทุกรูปแบบ ในทางทฤษฎีนั้นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ในแต่ละหมวดหรือแต่ละเรื่องที่แตกต่างกันไปนั้น แต่ในทางปฏิบัติแล้ว หลักธรรมต่าง ๆ ล้วนมีความสัมพันธ์กัน ดังเช่นเรื่องทศพิธราชธรรมและอปรีหานิยธรรม ก็หมายความว่า ผู้ปกครองควรปฏิบัติตนตามหลักทศพิธราชธรรมและหลักอปรีหานิยธรรม รวมทั้งตามหลักปกครองอื่น ๆ เช่นกัน เพื่อที่จะให้เกิดความเป็นธรรมในการปกครอง (Rojanaprapha, 2016, p. 32) เมื่อพิจารณาถึงพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นองค์กร พระพุทธศาสนาก็จะเป็นองค์กรที่ดำรงอยู่มาอย่างยั่งยืนมากกว่า 2,500 ปี โดยมีพระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้บริหารระดับสูงที่มีผลงานการบริหารจัดการองค์กรในระดับโลก และมีเป้าหมายชัดเจน คือ ต้องการให้สัตว์โลกข้ามจากวัฏสงสารด้วยการปฏิบัติเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งจะเห็นได้ว่าจะไม่มีความแตกต่างกับองค์กรในปัจจุบันที่มีการกำหนดเป้าหมายด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรได้กำหนดเป้าหมายไว้

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือหน่วยงานการปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีหน้าที่ในการพัฒนางานในพื้นที่เขตรับผิดชอบตามที่ได้รับอำนาจมอบหมายเพื่อให้ประชาชนมีความสงบสุข ดังนั้น บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ แต่ในการที่บุคลากรจะมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยความรู้ และความเชี่ยวชาญในหน้าที่ที่ตนได้รับผิดชอบ มีความร่วมมือในหน่วยงาน มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้ดี ภายในองค์กรมีการประสานงานที่ดีในหน่วยงาน ให้ความสำคัญกับบุคลากรทั้งในระดับผู้บริหารและระดับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในท้องถิ่น แต่ในปัจจุบันนี้การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความยุ่งยาก เนื่องจากการที่บุคลากรมีการปฏิบัติงานอยู่ในที่เดิมเป็นเวลานาน ๆ จึงทำให้บุคลากรบางส่วนละเลยในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม และในแต่ละปีจะมีบุคลากรเพิ่มขึ้นจำนวนมากจึงก่อให้เกิดปัญหาขาดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน จึงก่อให้เกิดปัญหาและส่งผลในการปฏิบัติงานตามมา เช่น ด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหน่วยงาน การขาดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน ปัญหาผู้บริหารมีอำนาจมากเกินไป ปัญหาการทุจริตคอรัปชั่น (siamrath, 2021, p. 17) ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้ก็เนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจและการขาดคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาการจัดบริการสาธารณะที่ยังไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น นอกจากนี้การบริการสาธารณะยังมีลักษณะที่ไม่เหมาะสม อันเป็นผลมาจากการให้บริการสาธารณะที่ไม่ครบถ้วนในทุกด้านและยังไม่ทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่ม (Rattanakwan, 2017, p.44) สาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งปัญหาต่าง ๆ

เหล่านี้ได้เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลาานาน แต่ยังไม่ได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้หมดไปจากระบบราชการ โดยสาเหตุประการหนึ่งมาจากการขาดคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน (Sucharitkul, 2019, p. 4930) ดังนั้นปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรจึงเป็นปัญหาที่สำคัญของการดำเนินงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่การที่จะแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้น จำเป็นต้องค้นหาปัญหาที่แท้จริงหรือมูลเหตุของปัญหาในการแก้ไข

กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ต้องเริ่มจากการสร้างความตระหนักสำหรับผู้บริหารให้เห็นความสำคัญก่อนจึงจะดำเนินการนำไปใช้ในการส่งเสริมต่อบุคลากรในองค์กร ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว ซึ่งกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรต้องเปลี่ยนแปลงให้ทุกคนเกิดความรู้สึกร่วมกัน และมีความต้องการเหมือนกัน โดยผ่านกระบวนการฝึกอบรม การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การดำเนินการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ การจัดการในด้านต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมที่มีคุณภาพ และส่งผลต่อการสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร (Khamsirirak, 2020, pp. 8-9) ซึ่งสิ่งที่กล่าวล้วนเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และเกิดทักษะการปฏิบัติงานแนวใหม่ที่สร้างเสริมต่อกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ซึ่งการแก้ไขปัญหากล่าวมาในข้างต้นประเด็นสำคัญคือ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ถือว่าเป็นแนวทางสำคัญที่ใช้ในการดำเนินการ นั่นก็คือ หลักอริยปัตย การถือในหลักของความถูกต้อง ใช้สำหรับการบริหารบุคลากรในองค์กร ละความถือตนเป็นใหญ่ หลักทิวฐธัมมิกัตถประโยชน์ เพื่อส่งเสริมให้มีความขยัน ใ้ปัญญาในการทำงาน รักในงานที่ทำ การสื่อสารที่ดีในบริการ รวมทั้งพอใจในงานที่ปฏิบัติ หลักราชสังคหวัตถุ เพื่อพัฒนาทรัพยากรที่มีอย่างสมดุล ส่งเสริมความสามารถบุคลากร ผสานใจสู่บริการ สร้างสามัคคีด้วยวาจา และควรละเว้นความลำเอียง เพราะโกรธหรือเกลียดชัง เพราะความไม่รู้ เพราะความกลัวภัย ตามหลักอคติ (Rojanaprapha, 2016, p. 32) หลักธรรมดังกล่าวที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงค้นพบและเผยแผ่เป็นหลักธรรมอันสูงสุด เพื่อให้พุทธศาสนิกชนน้อมนำไปปฏิบัติในการแก้ปัญหาชีวิตทั้งส่วนตัวและการทำงานให้สำเร็จอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมและเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาส่งเสริมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับบุคลากรที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นการพัฒนาบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถในการยกระดับผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความเข้มแข็งทางด้านคุณธรรม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษา เรื่อง กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา โดยจะเป็นการบูรณาการหลักธรรมการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับ “กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” ในการทำงานที่ต้องให้การบริการประชาชนอย่างมีคุณภาพควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมประจำใจ ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาพัฒนาองค์กร สังคม และประเทศชาติให้มีความมั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง
3. เพื่อบูรณาการการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. เพื่อนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับ “กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา”

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยสำหรับการดำเนินงานเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา จำนวน 16 รูป/คน เป็นรูปแบบเจาะจงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา นักสังคมวิทยา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปกครอง และผู้มีประสบการณ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จำนวน 8 รูป/คน และมีการดำเนินการจัดทำเสวนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากบุคคลซึ่งเป็นผู้รอบรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ในประเด็นที่สัมภาษณ์ หรือบุคคลที่รู้รายละเอียดในประเด็นที่สัมภาษณ์ สามารถให้รายละเอียดข้อมูลเท็จจริง คือ Key Informants เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงให้ได้อย่างลึกซึ้ง เพื่อสนับสนุนข้อมูลให้มีความน่าเชื่อถือ เป็นจำนวน 8 รูป/คน

2. การสร้างเครื่องมือวิจัย ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบมีโครงสร้าง (Structural In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์โดยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นบุคคลกลุ่มเป้าหมายสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ซึ่งประเด็นของคำถามที่สัมภาษณ์ มีลักษณะคำถามกว้าง ๆ และมีความยืดหยุ่นสูง โดยแบบสัมภาษณ์ สร้างมาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารวิชาการ หนังสือ งานวิจัยต่าง ๆ รวมถึงหลักการจากพระไตรปิฎกและอรรถกถา ให้ตรงประเด็นกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์เพื่อที่จะนำมาบูรณาการองค์ความรู้สำหรับงานวิจัย

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ งานวิจัยฉบับนี้มีการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือสัมภาษณ์ โดยนำเครื่องมือสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 รูป/คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามภาคสนามตามระเบียบวิธีวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความแม่นยำและมีความน่าเชื่อถือได้มากที่สุด หลังจากนั้นส่งแบบสัมภาษณ์เพื่อขอรับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

4. กระบวนการเก็บข้อมูล งานวิจัยฉบับนี้มีขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ หลังจากได้รับใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยได้จัดทำหนังสือขออนุญาตในการสัมภาษณ์จากทางมหาวิทยาลัย เพื่อติดต่อขออนุญาตสัมภาษณ์ และไปสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ผู้ทรงคุณวุฒิสะดวกให้การสัมภาษณ์ โดยลักษณะการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกตามแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบเครื่องมือมาจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งตรงตามประเด็นของวัตถุประสงค์การวิจัย หลังจากนั้นผู้วิจัยนำบทสัมภาษณ์มาเขียนวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้สร้างแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำมาดำเนินการจัดทำเสวนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันข้อเท็จจริงให้ถูกต้องและสามารถใช้ข้อมูลหรือองค์ความรู้ที่ได้มาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเอกสารข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลภาคสนามที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการจัดทำเสวนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มาวิเคราะห์สังเคราะห์ โดยนำเสนอผลงานการวิจัยตามลำดับขั้นตอนด้วยวิธีการบรรยาย ในรูปแบบเชิงคุณภาพตามความเหมาะสมแก่เนื้อหาและตอบโจทย์วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หลังจากนั้นก็ดำเนินการเรียบเรียงและนำเสนอการบูรณาการองค์ความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ในรูปแบบองค์ความรู้ใหม่ (Model)

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษางานวิจัยฉบับนี้ ข้อมูลจากการทำวิจัยทุกขั้นตอนเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และดำเนินการให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในแต่ละประเด็น แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับ “กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” ซึ่งผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวคิดการปกครองรูปแบบธรรมาภิบาล (good governance) มีลักษณะแนวคิดการปกครองแบบการกระจายอำนาจกับการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น แนวคิดเรื่องการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น และแนวคิดเรื่องประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นลักษณะของการดำเนินการที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจในการดำเนินกิจกรรมที่จำเป็นในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน มีเจ้าหน้าที่ที่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นเลือกขึ้นมาให้ดำเนินการ ในการบริหารกิจการที่เป็นบริการด้านพื้นฐานภายในท้องถิ่น โดยอิสระ แต่ก็ถูกกำกับดูแลจากรัฐบาลกลาง ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการเป็นอย่างดี เพราะต้องทำการจัดการแก้ไขปัญหาของชุมชนในท้องถิ่นให้เป็นที่น่าเชื่อถือ ปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่นมีหลายสิ่งหลายอย่าง และสลับซับซ้อน การบริหารงานในปัจจุบันเป็นการบริหารงานภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งด้านกำลังคน กำลังเงิน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการจัดการ องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และขณะเดียวกันก็มีหน้าที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน ในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นนอกจากจะบริหารงานในองค์กรแล้วสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งคือความสัมพันธ์ เพราะความสัมพันธ์นี้ได้ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน โดยมีปัจจัยจุดใจที่จะเป็นสิ่งจูงใจบุคลากรในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล แรงจูงใจมีส่วนช่วยให้บุคคลมีขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน ลดความขัดแย้งและปัญหาต่าง ๆ ขององค์กร ส่วนปัจจัยค้ำจุนมิได้เป็นสิ่งจูงใจในการทำงาน แต่ถ้าไม่มีปัจจัยเหล่านี้ จะก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจแก่ผู้ทำงาน ดังนั้นปัจจัยค้ำจุนจึงมีหน้าที่ป้องกันหรือค้ำจุนมิให้บุคลากรเกิดท้อถอยไม่อยากทำงาน และจะส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างเหมาะสม แต่สิ่งที่ขาดไม่ได้ในการทำงานหรือการอยู่ด้วยกันในองค์กรคือคุณธรรม ซึ่งที่กล่าวมาจะสัมพันธ์สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่และแนวคิดของการกระจายอำนาจ และหลักการบริหารตามแนวทางของหลักธรรมาภิบาล ของนักวิชาการที่ให้ความคิดเห็นไว้อย่างมากมาย โดยสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวที่เชื่อมประสานคนให้เป็นหนึ่งเดียว ยึดการมีส่วนร่วมและภาคีเครือข่ายเพื่อดำรงสังคมให้เกิดสันติสุข ประชาชนดำรงชีพได้เหมาะสมตามปัจจัยพื้นฐานที่พึงมีอย่างสมดุล

2. หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง พบว่า หลักพุทธธรรมเป็นแหล่งขุมทรัพย์ที่นักปกครองทั้งหลายจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ทั้งในด้านแยกแยะผิดถูกชั่วดี ในการพัฒนาอุปนิสัยทั้งตนเองและผู้ใกล้ชิดเกี่ยวข้อง ในเชิงอุปการะธรรมคือ เป็นเครื่องช่วยในด้านต่าง ๆ เช่น การตัดสินใจ พลังในการทำงาน การครองใจคนความสำเร็จของงาน พระพุทธศาสนามีหลักธรรมในการปกครองอยู่หลายประเด็น เช่น หลักปราศจากอคติ ราชสังคหวัตถุ จักรวรรดิธรรม ทศพิธราชธรรม อปรีหานิยธรรม อธิปไตย เป็นต้น หลักธรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นหลักการปกครองอันจะนำไปสู่ความเจริญมั่นคงของรัฐและความผาสุกของประชาชน ดังนั้น นักปกครองนอกจากมีหลักในการปกครองแล้ว นักปกครองจำเป็นต้องมีคุณธรรมในการปกครอง เพราะคุณธรรมจะช่วยให้นักปกครองทำการปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามหลักพระพุทธศาสนานั้น ไม่ใช่แค่สร้าง ความมั่นคงฐานอำนาจ ตำแหน่งหรือสถานะของผู้นำในกลุ่มเท่านั้น ผู้นำในทางพระพุทธศาสนานั้นต้องเป็นผู้มีความมุ่งหมายในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมและมวลสมาชิก ทั้งสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งของสังคมมนุษย์ได้ จำต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อสามารถครองตน ครองคน ครองงาน ประสานสัมพันธ์ เรียกว่า “เก่งคน เก่งงาน และเก่งคิด” ก็จะทำให้ นักปกครองสามารถบริหารงานที่ได้ทั้งคนและงานตามความมุ่งหวังนั่นเอง ดังนั้นหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการปกครองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานทั้งในองค์กร จนถึงประเทศชาติ

3. การบูรณาการกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า ประเด็นสำคัญที่พบจากการศึกษาวิเคราะห์งานวิจัย การบูรณาการกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา มีผลลัพธ์ที่นำไปสู่ประเด็นสำคัญในมุมมองต่าง ๆ คือ 1) การส่งเสริมคุณธรรม มีส่วนสำคัญมากในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะการที่บุคลากรถึงพร้อมด้วยความขยัน ใช้ปัญญาในการทำงาน ในการปฏิบัติหน้าที่ที่งานประกอบอาชีพ ด้วยคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาให้มีความชำนาญ รู้จักใช้ปัญญาเป็นตัวจัดการแก้ไขปัญหาให้ได้ รักในงานที่ทำ และยังจะช่วยเพิ่มพลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานนั้นจะช่วยให้มีสุขภาพจิตที่ดี แจ่มใส อยู่เสมอ 2) กระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จะช่วยให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจากการเติมพลังเชิงบวกให้แก่จิตใจที่นำมาใช้สำหรับการปฏิบัติงาน จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถอธิบายการบูรณาการกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา แยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนี้ คือ 1) ด้านการอุทิศตนทำงานของบุคลากร ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ (ความขยัน ใช้ปัญญาในการทำงาน รักในงานที่ทำ สื่อสารที่ดีในบริการ พอใจในงานที่ปฏิบัติ การมีมนุษยสัมพันธ์ของบุคลากร) 2) ด้านการมีจิตบริการของบุคลากร ใช้หลักธรรมที่ปราศจากอคติ (ควรละเว้นความลำเอียง เพราะชอบ เพราะโกรธหรือเกลียดชัง เพราะความไม่รู้ เพราะความกลัวภัย) 3) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ของบุคลากร ใช้หลักราชสังคหวัตถุ (พัฒนาทรัพยากรที่มีอย่างสมดุล ส่งเสริมความสามารถบุคลากร ผลิตงานใจสู่บริการ สร้างสามัคคีด้วยวาจา) 4) ด้านการมีจิตสำนึกที่ดีของบุคลากร ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ (ความขยัน ใช้ปัญญาในการทำงาน รักในงานที่ทำ สื่อสารที่ดีในบริการ พอใจในงานที่ปฏิบัติ การมีมนุษยสัมพันธ์ของบุคลากร) 5) ด้านการบริหารงานบุคลากร ใช้หลักอริปไตย (การถือในหลักของความถูกต้อง ใช้สำหรับการบริหารบุคลากรในองค์กร ละความถือตนเป็นใหญ่)

4. องค์ความรู้เกี่ยวกับ “กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” ผลจากการบูรณาการทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับ “กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” ที่เรียกว่า ทำดีโมเดล (TUMDEE model) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ T = Training หมายถึง การฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ การตระหนักรู้ U = Undertake หมายถึง การดำเนินการ กระบวนการจัดการ M = Management หมายถึง การบริหารองค์กร D = Development หมายถึง การพัฒนา E = Ethics หมายถึง จริยธรรม E = Empowerment หมายถึง แรงจูงใจ ซึ่งกระบวนการที่ได้มาของ “TUMDEE model” คือ การจัดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารตำราวิชาการ การสัมภาษณ์เชิงลึกและการทำเสวนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในรูปแบบของ thematic analysis และนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์มาเขียนเป็นองค์ความรู้ใหม่ ซึ่ง “TUMDEE model” เป็นกระบวนการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่เกี่ยวข้องกับการอุทิศตน การมีจิตบริการ การมีมนุษยสัมพันธ์ และการมีจิตสำนึกที่ดี นำมาบูรณาการกับหลักธรรมในการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านกระบวนการเรียนรู้ การฝึกอบรม ส่งเสริมการปฏิบัติงานในด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยมีหลักการดำเนินการ การจัดการ ตามขั้นตอนเพื่อสร้างผลลัพธ์สู่เป้าหมายด้วยหลักการของ PDSA ผลิตงานสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการพัฒนาทั้งในด้านการเรียนรู้และการปฏิบัติด้วยคำว่าทีมและภาคีเครือข่าย สิ่งทีกล่าวมา จะนำไปสู่การปฏิบัติที่เกิดเป็นรูปธรรม ส่งผลให้เกิดกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อนำสู่การให้บริการที่ดี มีคุณภาพแก่สังคม ผู้ให้และผู้รับมีความสุขในบริการที่เกิดขึ้น เกิดองค์กรคุณธรรมเพื่อประโยชน์สุขแก่สังคม

ภาพที่ 1 TUMDEE Model กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนว
พระพุทธศาสนา

ที่มา: Papaso (2022)

การอภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยเรื่อง “กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” อภิปรายผลได้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจในการดำเนินกิจกรรมที่จำเป็นในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน เป็นแนวคิดในการกระจายอำนาจสู่ประชาชน โดยให้สิทธิประชาชนเป็นผู้เลือกผู้ที่จะมาเป็นผู้นำและให้อำนาจการบริหารโดยอิสระ แต่สภาพความจริงการบริหารจะถูกกำกับดูแลจากรัฐบาลกลาง ส่งผลให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องใช้ศักยภาพสูงในการบริหาร การจัดการภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้สามารถเอื้อต่อการบริหารให้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นนอกจากจะบริหารงานในองค์กรแล้วสิ่งที่จำเป็น คือ ความสัมพันธ์ เพราะความสัมพันธ์ จะส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน โดยมีปัจจัยที่เป็นสิ่งกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้บุคลากรเกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกหลากหลายปัจจัย โดยสิ่งเหล่านั้นคือสิ่งสำคัญในการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Chinasarn (2021, pp. 88-89) และ Chuennirun (2017, p. 219) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการที่หล่อหลอมจิตใจของบุคคลให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ก่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานไปในทิศทางที่ต้องการ การให้บริการแก่ประชาชนผู้มาติดต่อเป็นสิ่งที้องค์กรปกครองจะต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนหลายกลุ่ม เพื่อให้ประชาชนผู้ขอรับบริการได้รับความสะดวก รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Worapong (2015, p. 68) ที่กล่าวว่า การปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวใจสำคัญของงาน คือ การบริการ (Service) ซึ่งเป็นกระบวนการในการส่งมอบบริการจากผู้ให้บริการไปยังผู้รับบริการ ดังนั้น การบริการจึงเป็นสิ่งสำคัญในการประกอบธุรกิจบริการโดยเข้าถึงในสิ่งที่ลูกค้าคาดหวังและตอบสนองลูกค้าด้วยบริการที่เป็นเลิศ การสร้างความพึงพอใจในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน โดยมีหลักและแนวทาง คือ การให้บริการอย่างเสมอภาค หมายถึง ความยุติธรรมในการบริหารงาน ภาครัฐที่มีฐานคติที่ว่าคนทุกคนเท่าเทียมกัน ซึ่งสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการทำงานหรือการอยู่ด้วยกันในองค์กร นั่นก็คือ คุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน

2. หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง กล่าวได้ว่า หลักพุทธธรรมเป็นแหล่งขุมทรัพย์ที่นักปกครองทั้งหลาย สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทั้งในด้านแยกแยะผิดถูกชั่วดี เป็นเครื่องช่วยในด้านต่าง ๆ เช่น การตัดสินใจ พลังในการทำงาน การครองใจคน ความสำเร็จของงาน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการปกครองมีอยู่หลากหลายประเด็น เช่น หลักปราศจากอคติ ราชสังคหวัตถุ จักรวรรดิธรรม ทศพิธราชธรรม อปทานิยธรรม อธิปไตย เป็นต้น หลักธรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นหลักสำคัญที่เป็นต้นน้ำสำหรับการปกครองที่จะนำไปสู่ความเจริญมั่นคงของรัฐและความผาสุกของประชาชน ซึ่งในกฎหมายรัฐธรรมนูญ (ที่.ส.ว. (ไทย) 9/323/125) ก็ได้แสดงถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองของผู้นำที่จะแสดงถึงภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ ไม่ใช่แค่สร้างความมั่นคงฐานอำนาจ แต่ต้องเป็นผู้มีความมุ่งหมายในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมและมวลสมาชิก รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งของ

สังคมมนุษย์ได้ ซึ่งการกระทำเช่นนั้นจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อสามารถครองตน ครองคน ครองงาน ประสานสัมพันธ์ เรียกว่า “เก่งคน เก่งงาน และเก่งคิด” โดยสิ่งที่กล่าวมาคือ หลักธรรมที่นักปกครองสามารถ บริหารงานนำไปใช้เพื่อการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Anti-Corruption Action Center Ministry of Public Health (2021, p. 97) ซึ่งได้เขียนหนังสือชื่อ “แนวทางการส่งเสริมองค์กรคุณธรรม” และ Kittipbun (2018, p. 64) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารที่ยึดหลักคุณธรรมเป็นหัวใจในการทำธุรกิจ มีจริยธรรมเป็นแนวทางการทำงาน ส่งเสริมให้พนักงานได้ร่วมกันทำกิจกรรมความดีต่าง ๆ เกิดความสุภาพ เบิกบานใจ ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของการทำงานให้เพิ่มขึ้น อาานิสงส์จากสิ่งเหล่านี้ไปสู่ อัตราการเติบโตของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการปกครองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานทั้งในองค์กร จนถึงประเทศชาติ

3. การบูรณาการการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนา องค์กรและบุคลากรในองค์กรในการปฏิบัติงาน ซึ่งการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา เป็นสิ่งที่สร้างจิตสำนึกให้รักในงาน เพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้บุคลากรเกิด การเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และปัญญา โดยผ่านการฝึกอบรม ฝึกฝนองค์ ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ร่วมกับการดำเนินการ การจัดการอย่างเป็นกระบวนการ เสริมแรงจูงใจ นำสู่การพัฒนา โดยอาศัยหลักธรรมเป็นสายใยเชื่อมต่อในการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมสำหรับบุคลากรในหน่วยงาน ซึ่งได้แก่ ด้านการอุทิศตนทำงาน ของบุคลากร ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ของบุคลากร ด้านการมีจิตสำนึกที่ดีของบุคลากร ด้านการบริหารงานบุคลากร โดยบูรณาการหลักธรรม คือ หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ (ใช้ปัญญาในการทำงาน) หลักปราศจากอคติ (ควรละเว้น ความลำเอียง) หลักราชสังคหวัตถุ (พัฒนาทรัพยากรที่มีอย่างสมดุล และสร้างคุณค่าทรัพยากรอย่างเหมาะสม) หลักอริปไตย (การถือในหลักของความถูกต้อง) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Theerapatto (2019, p. 152) และ National Moral Promotion Committee (2017, pp. 79-80) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมคุณธรรมสำหรับบุคลากรใน หน่วยงานหรือองค์กรต้องมีกระบวนการในการจัดการที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าไปเป็นส่วน สำคัญหรือเป็นหัวใจที่สร้างแกนกลางที่เป็นพลวัตของจุดเริ่มต้น เพื่อให้เกิดกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมที่บรรลุ สู่เป้าหมายโดยพัฒนาปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุก ๆ ด้านที่ส่งผลให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมในองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการ ร่วมกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นแบบองค์รวม พร้อมกันทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านปัญญา ซึ่งมีความสำคัญมากกว่าการพัฒนาท้องถิ่นแต่เพียงเท่านั้น การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ยั่งยืนต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน คือระบบคิดของบุคลากรในองค์กร เปลี่ยนกระบวนการที่ตันที่ยึดติด (fixed mindset) มาเป็นกระบวนการที่ตันที่ยืดหยุ่น เปิดกว้าง (growth mindset) ซึ่งใน การดำเนินการดังกล่าว ต้องใช้กระบวนการในการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative learning) ในการ ขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากผลการวิจัยที่ค้นพบเป็นการนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับ “กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” (The Process for Virtual Promotion To Personnel In Local Government According To Buddhism Model) ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเพื่อสร้างแนวทางในการส่งเสริม คุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมากมาย

ข้อเสนอแนะการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การสร้างนวัตกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้การส่งเสริมคุณธรรมได้ตรงกับเหตุ
2. การสร้างสื่อการเรียนรู้สำหรับการส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ง่ายต่อการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
3. สร้าง Road Map การส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ที่สอดคล้องกับนโยบายกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อนำสู่กิจกรรมโครงการต่าง ๆ ของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อความยั่งยืนของเป้าหมายการดำเนินงานต่อไป
4. การนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยไปต่อยอดในการพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับประชาชนเพื่อสร้างพลังเชิงบวกในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

References

- Anti-Corruption Action Center Ministry of Public Health. (2021). *Guidebook for promoting moral organization*. Bangkok: Ministry of Public Health. (in Thai)
- Chinasarn, A. (2021). Administration of Local Administrative Organizations Excellence in Transparency and Promotion of Public Participation Case Study Local government organizations in Nakhon Ratchasima Province Community. *NRRU community research journal ratchasima rajabhat university*, 15(1), 88-89. (in Thai)
- Chuenniran, S. (2017). moral and ethical enhancement in the organization. *Academic Journal of Mahamakut Wittayalai University Roi Et Campus*, 6(2), 216-225. (in Thai)
- Khamsirak, W. (2020) *Measures to promote morality within the moral organization for personnel in the Office of Secondary Education Service Area 21*. (Research report). Bangkok: office of the basic education commission ministry of education. (in Thai)
- Kittipbun, K. (2018). *Guidelines for moral development. social ethics with public activities A case study of the Provincial Police Region 6, National Defense College, Class 60*. (Research report) . Bangkok: National defense college (in Thai).
- Mahamakut Wittayalai. (2013). *The Tipitaka, Siam Rath Edition*. Bangkok: Mahamakut Wittayalai Printing House. (in Thai)
- National Moral Promotion Committee. (2017). *Moral Organizations Create Good People, Good Society, Moral Center*. Bangkok: Public Organization, Content Design Co., Ltd (in Thai)
- Ratanakwan, S. (2017). *Public Service of Local Administrative Organizations*. Retrieved 2020, April 25, from <http://www.phothong101.go.th/index.php/d/q/34-q3>. (in Thai)
- Rojanaprapha, W. (2016). The application of Buddhist principles in building a society of wisdom in Thailand. *graduate school Suan Dusit College*, 12(3), 217-231. (in Thai)
- Sucharitkul, J. (2019). Transformational Leadership of Local Administrative Organizations in Thailand 4.0 Era Case Study: Local Administrative Organizations in Phuket Province. *Mahachulalongkornrajavidyalaya University Magazine*. 6(10), 4930. (in Thai)
- Siamrath. (2021). *Small local miscellaneous problems*. Retrieved 2021, July 30, from <https://siamrath.co.th/n/264285>. (in Thai)

Worapong, S. (2015).Development of Service Guidelines for Excellence of the local government organization in Nakhon Pathom Province. *Journal of Social Work*. 23(1), 68. (in Thai)

ผู้เขียน

พระปลัดชรินทร์ ปภาโส

นักศึกษาระดับปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
403 หมู่ 6 ถนนนครศรีฯ-ร้อนพิบูลย์, ตำบล นาพรุ อำเภอ พระพรหม นครศรีธรรมราช 80000
E-mail: sipibool@gmail.com

รองศาสตราจารย์ ดร. กัณฑ์ หนูทองแก้ว

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
403 หมู่ 6 ถนนนครศรีฯ-ร้อนพิบูลย์ ตำบลนาพรุ
อำเภอพระพรหม นครศรีธรรมราช 80000
E-mail: kantaphon_27@hotmail.com

พระครูสิทธิธรรมมาภิรัต, ผศ.ดร

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
403 หมู่ 6 ถนนนครศรีฯ-ร้อนพิบูลย์, ตำบลนาพรุ
อำเภอพระพรหม นครศรีธรรมราช 80000
E-mail: phraborommatat@gmail.com.

